

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő:

Dr. Lemberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., féltreve 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Fordulat küszöbén.

Kossuth Ferencnek a kereskedelemügyi minisztérium lakomáján elmondott beszéde nyilván egy beálló politikai fordulat bejelentése, szinte diadalmi kiáltásként hangzik. Az a nyugodt, biztos hang, mely a nemzet zömét azonosítja a függetlenségi párttal, voltaképp azt jelenti, hogy a függetlenségi párt kizárólagos, hamaros kormányra jutását biztosra veszi, mert hiszen szép hazánkban csak a kormány jelenti a nemzet zömét.

Mi ismételve hangsúlyoztuk, hogy a mostani tarthatatlan helyzetből nincs más kivezető út, mint egy függetlenségi párti kabinet megalakulása. És elmondhatjuk, hogy ez a politikai fordulat már rövid idő kérdése. Mert nem igen tévedünk, ha azt merjük állítani, hogy Aehrenthal budapesti tartózkodásának nem egyéb a célja, mint megtárgyalni és körvonalozni azokat a feltételeket, amelyek mellett a függetlenségi párt kormányvállalása lehetségessé válik. Okvetlenül megtalálják mihamar ezeket a feltételeket. Ezt jelenti a miniszternek az a határozott kijelentése, hogy bebizonyult a negyvennyolcas párt kormányképessége, és az a további megjegyzése, hogy »megvan a remény,

hogy az egész ország egy nagy negyvennyolcas párttá alakuljon», egyenes és nyílt beismerése annak, hogy a függetlenségi kabinet küszöbén áll már.

A miniszter a pártját így nevezi: »az a párt mely az 1848-iki alapalkotmány terén áll s ennek nevét is viseli.« A nevét viseli, az igaz, de hogy annak az alapalkotmánynak a terén áll, az már nem igaz.

A függetlenségi jelszó kezd immár tetteleg eltűnni és a »negyvennyolcas« hangsúlyozása egyenesen ahhoz az irányhoz való közeledést jelent, mely mindig azt hirdette, hogy a hatvanhét csak továbbépítése a negyvennyolcnak. Nem a függetlenség tehát immár a programja Kossuth Ferencnek, hanem a negyvennyolcas alaptörvények, »amelyek jogfolytonosságát az 1867-iki törvények is elismerték, csakhogy némely rendelkezéseit károsan módosították.« Szórolszóra így szól a miniszter. Ennek aztán az a folyománya, hogy az új negyvennyolcas program sem lesz egyéb, mint némely »káros hatvanhét módosítások« visszamódosítása. A Kossuth Ferenc kormányprogramja tehát a hatvanhétnek a továbbépítése ilyen, vagy olyan irányban.

Nekünk e felfogásváltozás ellen nem

lehet kifogásunk, hisz mi évek óta hangoztatjuk, hogy amint a hatvanhét csak 48-nak a továbbépítése, ép úgy csak a hatvanhétes a 48-ot lehet tovább építeni.

Mi soha sem tartottuk az önálló magyar hadsereget a 48-as alaptörvényekből folyónak, ez egyszerűen történelmi pietás. Ilyen magyar hadseregünk most is van, a honvédség. A gazdasági kérdést, az önálló vámtérületet sem tartjuk negyvennyolcas alaptörvénynek, hisz 48 előtt is meg volt az önálló vámtérület és 67-ben a 49-csek sem elleneztek a közös vámtérületet. Mi negyvennyolcas alaptörvénynek a jogegyenlőséget, a közteherviselést, a felekezettek teljes egyenjogúsítását, a lelkiismereti, sajtó és gyülekezési szabadságot, a kiváltságok eltörlését tekintjük.

Őszintén mondván, mindezekre nézve semmi jók nem várunk a negyvennyolcassá vedlett függetlenségi párttól, pedig noblesse oblige, ilyen előkelő név kötelez, — de azért mégis ezt kell a legjobb megoldásnak tartani a mostani helyzetben.

Mert létkérdése a nemzetnek és a kulturának a koalíció felbomlása. És tisztázódni kell a helyzetnek és fog is tisztázódni: mert vagy kormányképes lesz nemcsak fölfelé a párt, hanem lefelé is,

TÁRCA.

Don Juan szerelmes.

— A »Bajai Hirlap« tárcája. —

Írta: Hajdu Gyula.

Ezt az írást csak halálom után olvassák el. Tekintsék végredeletnek, amely olyan hagyatékot tartalmaz, amelyet sem egy milliómos bankár, sem egy soktagu családért rettegő nyárspolgár nem származtathat át az utódokra. Egy élet tragédiája van itt letéve és ebben a tragédiában a katasztrófa abban jelentkezik leginkább, hogy bohózatnak tekintetem én és csillogó hősköteménynek azok, akik a távlat enyhítő hatása alatt csak a határozatlan körvonalak tetszetős ködében szemlélték. Ez különben végtelen már az emberiségnek. A tragédiát csak akkor ismeri föl igazi műveltség, mikor beköszönt már a katasztrófa. És ez a katasztrófa annyira sajátos. Egy életet át hajszoltam a tetszetős fantomot, képzelttem kirajzolódott egy csudaszép kép és mint a mesebeli lovag álmának tündérkirálynőjét, úgy üldöztem, úgy hajszoltam ezt a képet. Vágygyal volt tele minden gondolatom, valami határozatlan vágy lett teljesen urammá. Aztán feladtam a csatát. Nem kerestem többé, sőt kerültem ezt a képet. Félttem, rettegtem,

hogy megtalálom, mintha éreztem volna, hogy felfedezése károhozatot, pusztulást jelent. Jól sejtettem. Megtaláltam. És midőn ennek tudatára ébredtem, akkor lett teljessé az én hatalmas katasztrófám.

Most pedig itt ülök íróasztalom előtt, kezemen serceg a toll, most még dobog a szívem, de érzem, tudom, hogy nem sokáig. Meghalok, meg kell halnom, mert betelt a végzet. Pedig nem röpíték gyilkos golyót a koponyámba, nem idézék fel erőszakos halált, meghalok mégis, elpusztulok, mert küszöbére értem annak a boldogságnak, melyet egy hosszú életet át hajszoltam eredménytelenül.

Erő, öntudatos erő lakott bennem. Az a hatalmas erő, mely tudott merev ahhoz, hogy meghajoljon és sokkal szívósabb, semhogy megtörjék. Ennek az erőnek tudata pedig oly magas fölényt biztosít az embernek. Jöhetnek kised csapások, melyek másokat megingatnak, megrendítenek, nyugodtan léphettem át rajtuk; érintetlenül hagytak és jöttek apró örömlök, melyek másokat elkápráztatnak, megszédítenek, flagmával tettem magam túl rajtuk: nem kábítottak el, nem voltam így sem megvesztegethető. Az élet hullámai, melyeknek dagálya fölemel, pályája elsüllyesz, csak azokat érintik, akik nem tudnak állandón a víz felszínén maradni és bukásolnak vele együtt. Aki felemel fölvel, szilárdan áll, nem érinti azt

sem apály, sem dagály, mert jól tudja, hogy elsimulnak rövidesen a gyenge szellőtől is korbácsolat fodrok és nemcsak tudja, de van ereje, hogy ki is várja ezt. Én szilárdan álltam, a nyugodt ember szilárdságával, aki meg nem ittasul az öröm hullámaival és akit nem ver le lábairól a lelkeket emésztő keserűség. S míg a fölény mosolyával szemléltem a mellettem csapkodó ár fodrait, észre sem vettem, hogy ez a mosoly a guny kacajává torzult ajkamon. Most már tudom, most már látom s most már igazolni is merem a gunyt. A lelkisínyléd, a megvetés gunya volt ez: a hitvány hiúságok lelkisínyléd és a hazugságok megvetésed. Mert ezek a mindenek hajtó rugók: hiúság és hazugság lettek urrá és ezen ur hatalma elől nincs kitérés.

S mindez miért? Hogy tobzódhassanak a szenvedélyek, a minden embert hevítő, emésztő, éltető és gyilkos szenvedélyek. A bor, a kártya és az asszonyállat puha, meleg teste. Kit ez, kit az kerit hatalmába, de akit egyszer végkép lefog valamelyik, az elveszett, azt eltemette és megfullasztotta a dagály. És a nő, a férfiszendvedélyek kicsinyi játékszere, pompásan éri magát ezen szerepében. Hódolatot kíván, hogy ő hódolhasson, hazudik, ámit, hogy annál édesebb legyen majd — az igazság. Ha felül valaki a hazugságnak és tragikusán veszi azt, soha el nem jut az igazsághoz,

az igazi negyvennyolcas szellem éltetése nyomán, és akkor nyer az ország és a kultúra, vagy képtelen lesz és akkor is előbbre jutottunk, mert leszámoltunk a haladás egy akadályával. És ez is nyereség lesz az országra.

Jinnen-onnan.

Bajai »közgazdálkodás.« Színházi szezon májusban.

A multikori közgyűlés hosszú tárgysorozatában szerényen huzódott meg a »Bárány« bérjölőnek az a kérése, hogy csináltsa meg a város a legszükségesebb javításokat a »Bárány« épületén. A tanács — bizonyára bölcs és alapos megfontolás után — úgy találta, hogy a legstürösebb, leghalaszthatatlanabb javítás, amit a jó öreg, viharvert, piszkos Bárányon fogantatni kell, a nyári helyiség tetejének a kitarozása. Ily értelmű javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, mely azt el is fogadta.

Mosolyognunk kell ezen a komikus szomorú javaslat és boszankodunk azon a lomha egykedvűségen, melylyel a közgyűlés e kérdés fölött napirendre tért, ha a jó öreg, romkanti Bárányra gondolunk. Hát valóban semmi kiáltóbb fogyatékossága, semmi más tűrhetetlenebb hiánya nincs a Bárányhoz címzett épületrésznek, csak éppen a nyári szeletli lyukas teteje? Ő szent közigazgatási ártatlanság!

Ez a bölcs határozat híven jellemző körünetek annak az érthetetlen rendszerek, melyek a helyi közigazgatás a város ingatlanainak értékesítésében és kihasználásában követ. Ott az orrmótán, rozszant, piszkos-sárga nagykaszánya, mely a mai elhanyagolt, lehetetlen állapotában a vasúthoz vezető forgalmas utvonalon nagyértékű telken terpszkedik és semmi hasznos nem hajt. Mit akarnak vele? Mire várnak? Már régóta régen megérett a bontócsákányra, hogy helyét más hasznos, jövedelmező épületnek engedje át. Közvetlen szomszédjában áll

komoran a volt polgári iskola elhagyott, árva iskolaömbje. Mióta egy szerencsés ötlettel a Szent Antal-utca elejére építették az új iskolapalotát, semmire sem használják.

Hát olyan gazdagok vagyunk, olyan busásak a jövedelmeink, oly kevés a 80 százalékos pótdadónk, hogy értékes telkeket, használható épületeket kihasználatlanul hevertünk, prédául dobva az idő pusztító erejének?

* * *

Azt olvassuk a szabadkai lapokban, hogy Farkas Ferenc igazgató még egy pótszezon is tart Szabadkán. Ha ez igaz — és valószínűleg igaz — úgy nekünk csak április végén lesz szerencsénk a színtársulathoz, mely megfogya bár, de törve nem, nyári létszámmal és új »erőkkel« (?) vonul be hozzánk.

Egészen okosan és praktikusán gondolkodik az igazgató ur. A hűvösebb áprilisban még a szabadkai közönségnek játszik, májusban és június elején, mikor már meleg van és senki sem kívánczik a színházba, bennünket boldogít. Kívánjuk neki, hogy a számítása beváljék és legyen elég publikuma, mely a kellemes, tünde tavaszi estéken beszuflódik az alkalmi színházba átrögtönzött kocsmaterembe és ott óráig izzad a kellemetlen, forró, romlott levegőben.

Talán sikerül neki. És ha sikerül, igaza van. A mi közönségünknek minden jó. Ennél türelmebb, közönyösebb, szerényebb igénytű népet nem lehet találni. Minden elűrt, semminél nem háborodik. A követeléshez nincs ereje, a türebben bámulusos a kitaratás. Színházunk jó neki a Bárány, nyári sétatérnek a kies Sugovica-part személtérakodója és illatos »fakker-standja«.

Ki törődik azzal, mikor jön a szinzigazgató és milyen társulattal? Kit kérdez az igazgató, mikor jöjjen és milyen társulattal? Legelőjebb az én derék Fodor kollégámnak írja meg, mikor méltóztatik jönnie, neki küldi be három nappal előbb a társulati névsort és a másort, hogy a lapjában értesedre adja, ő közönség!

E. L.

ellenben tekintünk a nőt olyannak amilyen, lássunk benne egy passzív szerepre hivatott embert, akinek meg kell hagyni az illúziót, hogy ő áldozat, a férfi vakmerő erőszakának áldozata, akkor ezen illúzió kedvéért szívesen tűri azt, amibe egyébként beleegyezését — még utólag sem adja. És a nő passzív lény: hiszen még ez az illúzió is a férfinak edesebb. Nincs visszataszítóbb, mint egy csábító nőszemély és nincs bájosabb, mint a férfi ostroma alatt elbukott nő pirulása.

Az élet helyes bölcseletének kulcsa az, hogy ne tekintünk nagyon tragikusnak az asszonyt és vértelenségül megmagunkat a szerelem ellen áthatolhatatlan páncéllal. Mert, amilyen édes a játék a szerelemmel, éppen olyan veszedelmes ő maga, ez a se nem szenvedély, se nem vágy, hanem minden porcikánkat, agyvelőnk és lelkünk minden parányát lekötő kényur. Én követtem ezt az életbölcseletet és felemelt fölvel szilárdan álltam a hullámok felett. Szerettem a nőt és élveztem. És ha a leány egy romantikus bűvkörnek mindenki által megadott tiszteletével védekezett, vagy a rabbinceskre hivatkozott az asszony, melyek kötik a köztudat előtt, ha férjét szánta a feleség, vagy gyermekéért könyörgött a fiatal anya, mindez nem tetszett egyébként, mint a hiúságból fakadó hazugság kitörésének és maliciózus mosolylyal romboltam a bűvköröket és kacagtam a magát feltétlenül tisztelendőnek hirdető köztudat ostobaságán. Pedig nem kergetett

dus szenvedély, nem vonzott mindeneket romboló erejével a puha, meleg asszonyi test, de igazgató az, hogy beigazolást nyerjen a malicia igazsága. És beigazolást nyert minden esetben, kivétel nélkül. Őltem nőt, kit oly szentnek hittem, hogy hozzám fel nem érhet férfi szem vágyakozása, őltem nőt, kinek csapongásából azt következtették, nem tudná beérni azzal a zárt világgal, melyet két férfi kar határol. Őltem sokat, de nem szerettem egyetlen sem, csak magát a szenvedélyt szerettem: végigtiporni másokon, hogy engem senki ne tiporjon.

És ennek a titka olyan egyszerű. Hiúság és hazugság tölti be az asszonyi életet. Hu arra, hogy igaznak fogadják el az ő hazugságait és ha ezt a két alaponászt egyénisége szerint és helyesen kezeljük, a csata megvan nyerve. Mert a nő szereti magát ostromlott várnak tekinteni és jaj a férfinak, ha nem elég erős a támadása és még inkább jaji, ha ostromló lesz az ostromlottból. Megismerem a nő egyéniségét, és a szerelem tudomány, alkalmazkodni hozzá és az ostromot eszerint vezetni, és a szerelem művészet, melynek nincsenek dogmái, nincsenek szabályai, változó és szeszélyes, mint maga a nő.

Minden elv szilárd, minden meggyőződés helyes, minden erő nagy, míg nem talál egy hatalmasabb erőre, mely legyőzi, megsemmisíti. Én biztosra vettem, hogy nem találok és még felemelt fölvel, maliciózus mosolylyal jártam a hullámok között, szilárdnak, erősnek

H I R E K.

— Rossz hírek a bajai színtársulattal közelebbről. Farkas Ferenc színtársulattal elégedetlen a szabadkai színtűgy bizottság, mert a fiatal direktor nem váltotta valóra szerződés kötelezettségét, azt az egységessen művészi irányt, melyet a bizottság megkövetel. Ennek az elégtelenségnek hónapokon át szószóljója volt Szabadka legtekintélyesebb napilapja, a Bácskai Hírlap, ami arra indította a társulat pár tagját, hogy bojkotot (?) mondjanak ki a Bácskai Hírlapra. A színészeknek ezt az apró játékát kritika tárgyává tette egy másik szabadkai újságban Fenyves Ferenc hírlapíró kollégánk, ami aztán Könyves Jenő színész arra a vakmerő lépésre ragadta, hogy Fenyvest szerdán este egy szabadkai kávéházban orvul megtámadja. Summa-summárum: Fenyves kollégánk Könyves Jenő erre fölpofozta, a szerelmes hős pedig megfútt. Eddig a szenzáció, mely Könyvesvel szemben csak azért kíván példás megtorlást, mert Farkas dr. társulatának tagjai körében immár nem első eset, hogy egyik-másik színész-mesterember a kritika szabadságát ökoljoggal próbálja szabályozni.

— **Katasztrófa egy hajón.** Halálos kimeneteli szerencsétlenség történt szerdán reggeli háromnegyed 9 órakor a Magyar Építő Részvénytársaság »Nyugat« nevű gőzhajóján. Dibai hajóútól a hajó kerekeit tisztította a reggeli órákban. A fűtők még lenn foglalatostkodtak a kerekeknel, mikor a hajó gépész megindította a gőzt és működésbe hozta a gépet. Ahh indultak meg a gépek, Dibainak voltóró jalkiállása harsogta túl a gépek dűbörgését. A kerék, amelyet tisztított, a szószoros értelmében összelapította Dibait. Mire a jalkiállásra a hajó személyzete odafutott, Dibai már meghalt. A teljesen összelapított test nagynehezen húzták ki a gépek kerekeit közül. A tragikus esetben megindult a vizgálat, amely hivatta van kideríteni, hogy kinek a mulasztása idézte elő a halálos kimeneteli balesetet.

— **Házasság.** Dr. Rimler János bajai ügyvéd április hó 12-én délelőtt fél 11 órakor tartja esküvőjét *Szabóné Littke* Renée urasszonyal Budapesten, a Deák-téri evangélikus templomban. Násznagyk: a menyasszony részéről Littke Ágoston m. kir. testőrkapitányhelyettes, a vőlegény részéről Rimler József, a Bajai takerékpár-pénztár pénztárnoka.

éreztem magam. Csalódtam. Legyőztem. Ez az én katasztrófám.

Őltem sok nőt, egyiket sem szerettem. Akadt egy, kit nem őltem és — a maliciózus mosoly habozással savanyodott. A nagy erő legyőzte egy még nagyobb, a mindenható akarat megtört egy gyengéd nem-akaró és én éreztem, hogy elvesztett ember vagyok. Aki annyiszor hazudtam szerelmet, most egész lényemben éreztem azt, de ő nem hiszi, nem fogja elhinni.

S közeledtem feléje, mint máskor más nőkhöz, de nem találtam szót, melylyel ostromoljak, nem találtam tekintetet, melylyel megtámadjam. Éreztem, hogy feltámad ellenem a dagály és ragad magával menhetetlenül, irgalom nélkül...

De mégsem. Nem adom meg magam, hiszen erős vagyok, hiszen akaratom van. Neki nem tudok hazudni, elmondom tehát az igazat. Nem tudom előtte felidézni az illúziót, el kell hát ringatni a valóságban. Hisz ez a valóság sokkal erősebb, sokkal követelőbb, sokkal mámorosabb. Nem hazudtam, lángoló arcom lángba hozta az övét, villogó tekintetem vállamot csalt ki az övéből, sóvárgó ajkam sóvárgást ébresztett és — egy óra mulva itt lesz ő énnal.

Igérté, hát itt lesz. És én nem merek vele találkozni.

Pedig behunyom a szemem és látom már magam előtt. Jön fakó arccal, boszorkány-

— **Bogdanovics Lucian lesz a patriárka.** Baja város kicisi száma, de kipróbált hazafiság szerb lakossága körében méltán kellett a héten őszinte örülni az a hír, hogy a király *Bogdanovics Lucian* budai gk. szerb püspököt, Baja város szűtöttét a karlócai patriárka helyettesévé nevezte ki. Ez a helyettesi kirendelés és Bogdanovics püspöknek egyidejű királyi kitüntetése egyenesen auspiciumai a bővölközendő nagy eseménynek, hogy t. i. Bogdanovics Lucian személyében látja mindenki a prezmptív patriárkát. Az ő kezében fog tehát a legközelebbi jövőben összefolyó a magyar szerbység lelki vezetése, olyan férfunak a kezében, aki itt Baján, ebben a jó magyar városban, szívti magába a hazafiság ígét. Bogdanovics Lucian most alig 41 esztendő, nagyműveltségű és kipróbált hazafisága tagja a magyar szerb pápának. Itt végezte a gimnáziumi tanulmányokat és meglepően gyors karriert csinálva, már 1907-ben budai szerb püspökké választották. A karlócai patriárka helyettesévé történt kirendelése új, hazafiságát jelenti a magyar szerbek kulturális ügyeinek.

— **Megfogya jön a szintársulat.** Ha divatját jarná meg a régi jó banális iránzat az újságírásban, találon ezzel az idézettel kezdetnek ezt a hírnöket, hogy: Halnak, halnak — egyre halnak, ami modern újságírói nyelvre átfordítva azt jelenti, hogy fogja a bajai szintársulat és felő, hogy nem sokára egészen elfogy a színe-java. Szabadkáról írják, hogy a közelebb Bajára érkező szintársulatból hiányozni fognak: *Aradi Aranka, Bogoly Zsiga, Virádi Jolán, Virányi Sándor, Tóth Ilonka, Szász Anna és Nemeth Ignác* karmester. Ezenkívül egész csomó kórista és segéd színesz.

— Ki lesz lát — hogy többet nem mondjunk — az április végén kezdődő bajai szízes *primadonnája*, azt mindmáig nem jelentette be a bajai színesi bizottságnak a direktor.

— **Eljegyzés.** *Rosenberg* Lázid mélykúti gabonakereskedő, bajai földink jegyet váltott *Holtzer* Rózi urhölgygel, *Holtzer* Simon szegedi kereskedő leányával.

— **A bajai gyermeknap gyűjtési eredménye.** Mint előre jeleztük, meghaladja az 1000 koronát. Az urnákban és a nemes célt buzgó munkáló urhölgyek gyűjtéséből 1098 kor. 79 fill. folyt be az embermegváltó céra.

— **A bajai Hunyadi László.** A belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru *Hinterreiter* László bajai tanuló vezetéknevét Hunyadi-ra változtassa.

táncot járnak lelkében az aggodás, a bánat, az öröm és a remény. Szorongó félelemmel közeledik, szemének tűzét enyhíti a töprengés határozatlansága. Talán valami megbánás is bántja, oly elfogult, oly töprengő, ott ül az arcán az egész lelke, bűnösnek és hősnék, gyávának és erősnék érzi magát egy pillanatban és én felviláno szemmel bámulva az érzelmek kavargó lángnyelvei közül kiemelkedő csudaszép nő, lázas izgatottsággal karolom át: — Madonna, én édes Madonnám . . . imádlak!

Ezt az izgatottságot nem birom el. Kacagva dideregtem, míg mások tüzben égtek és most érzem, szívem nem elég erős, hogy ekkora dobogást elviseljen. Pedig eljön. Ha a hazugság jegyében találkozunk volna, kétkelkdném, de így bizonyos vagyok. És én nem merek a szemébe nézni, nem merem őt átölelni. Hiszen komédiás voltam, játszottam mindig és ha velem játszana valaki, meggyilkolnám őt és megölném magamat. Ettől nem félek, de érzem mégis — meghalok. És ha ő jön, belép ide, már élettelenül talál. Mert nyugodtan tudtam csábítani, nyugodtan tudtam végigtüporni annyi női szíven, ehhez volt erőm, de ekkora szerelem elviselésére gyenge vagyok. Itt lesz a nő, az egyetlen, kit szeretni tudtam és én nem ölelhetem, nem csókolhatom, megöl az izgalom, megfojt a forrás, el kell pusztulnom . . . — Madonna, én édes Madonnám, bocsás meg, imádlak.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** F. hó 8-án tartotta Baja város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését, melyen a szakreferensek jelentéseiket terjesztették elő. *Bernhart* János dr. főorvos, mint már annyiszor, elszomorító népesedési statisztikáról számolt be ezúttal is. 44-en születtek és 48-an haltak el. A közegészségügyi állapotok javulását legfeljebb az mutatja, hogy az elmúlt hónapban pár tüdővész beteggel kevesebbet szállítottak a kórházba. A tisztí forvoss jelentését egyetlen szó megjegyzés nélkül vette tudomásul a bizottság, még halvány szándékot sem mutatva, hogy a közegészség, helyesebben a közegészségtelenség számlása érdekében valamit tenni kész. Annál élénkebb volt a vita egy apró házadó mentességi kérdésben. Házat épített egy asszony, új házat, csak egyetlen falat hagyott meg a régi épületből. Házadómentességi kérését a pénzügyigazgató nem teljesítette, mire a közigazgatási-bizottsághoz appellált a fél. A bizottság hosszas vita után teljesíthetőnek mondotta ki a kérését, most meg a pénzügyigazgató appellált. Ez volt a szerdai ülés érdekessége.

— **Epilógus.** Egyetlen eredménye mégis csak van a *Barkóczy* ülvemaradásának. De ezt az eredményt nem a néppirt vita ki, őh, nem a dühöngő néppárt. Szó sincs róla. Azt, távol a parlamenti viharoktól, egy vidéki anyakönyves vita ki. Neve: *Gyurkovics Dezső* s *Kapovárosi* végzi nehéz földadatát. *Gyurkovics*, amikor látta, hogy *Barkóczy* miszora galibákat okozott tiszteletlenségével, egész egyszerűen kihordatta az anyakönyvi hivatalból a széklet. Nagyon helyesen gondolkodott *Gyurkovics*, mert ha nincs a hivatalban szék, nem lehet leülni, tehát nem is kell külön föllátni.

— **Bajai szociáldemokraták munkássága.** A szociáldemokraták évi jelentése a következő bajai érdekt eseményeket hozza: 1907. október 10-én tüntetők kómenetet és munkaszünetet tartott a párt az általános, titkos választói jogért. A bajai pártszervezet ez év folyamán 21 népgyűlést, 28 értekezletet, 10 fölválasztást és 25 előadást rendezett, melyeknek tárgyait az *antikoholizmus*, a *keresetényszocialisták bekezdőforgató munkája elleni harc* és a *közegészségügyi* képezte. Pártadában Bajáról 40 kor. folyt be.

— **Testvérnyilkosság Mélykuton.** A közeli Mélykut község csendéletét a héten gyilkosság merénylet zavarta meg. A gyilkosság annál nagyobb szenzációt keltett, mert testvér gyilkolta meg a testvérét. A szenzációs gyilkosságról a következő tudósítást kaptuk: *Raffay György* és *Raffay Mátyás* mélykúti lakosok édestestvérek voltak és együtt laktak a közös tulajdonukat képező mélykúti kis házban. Vasárnaponként, mikor a munka szünetel, a testvérek otthon szoktak maradni, korcsnába soha sem jártak. Most vasárnap, április 5-én is együtt beszélgetett *Raffay György*, a nálánál 2 évvel fiatalabb, 32 éves testvérel *Raffay Mátyással*. Odakünn hideg, esős idő volt és a testvérek a komence mellé húzódtak s ott beszélgettek. Szó szót ért és a testvérek valami fölött vnaiba keveredtek. Mind a két *Raffay* testvér ittas volt, s egyik sem akart engedni. Veszekedés közben *Raffay György* arcul ütötte *Raffay Mátyást*. *Erre Mátyás* neki esett testvérenek, s dulakodni kezdett vele, fojtogatta. Az asztalon kinyitva állott egy hosszú, élesre fent bicska, melylyel a testvérek előbb szalonnát ettek. *Raffay György* egy gyors mozdulattal fölkapta az asztalról a bicskát, s azt mélyen beleszurta öccse testébe. *Raffay Mátyás* egy jakszállás nélkül holtan rogyott össze. A gyilkos testvér maga jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták.

— **Pörlik Baja városát.** *Weil* és *Szilárd* építési vállalkozó cég építette tudvalevőleg a bajai közközházat, még pedig olyan alaposan, hogy a kórház pincéjének boltívei még az építés idején megprepdtek. Ennek a lényeges hibának a helyreállítása 1448 koronájába került a városnak. Ezt az összeget vissza is tartották a cég végjárándóságából. *Weil* és *Szilárd* többször kérte az összeget a várostól, de a város a maga igazának tudatában, nem fizetett, sőt a legutóbbi közgyűlésen ki is mondotta, hogy provokálja a bíróság döntését. *Weil* és *Szilárd* tegnap a szabadkai bíróságnál be is adta 1448 korona erejéig a város ellen a keresetet.

— **A városi ügyek új előadója.** *Némethy* Károly miniszteri tanácsos, aki a belügyminiszteriumban a törvényelőkészítő és a városi osztály főnöke, megváltik a városi osztály vezetésétől, mert a törvényelőkészítő osztályban a megoldásra váró kodifikációs feladatok annyira elfoglalják, hogy ennek az osztálynak a vezetése egymagában teljesen igénybe veszi *Némethy* munkásságát. A városi osztály új főnöke *Hartl Sándor* osztálytanácsos lesz.

— **Táviratkezelés üzletzárás után.** Az üzlethelyiségek bezárása után egyes cégek részére érkező táviratok kézbesítését a kereskedelmi miniszter most szabályozta. Eszerint a kereskedő cégek és iparvállalatok részére az üzlethelyiségekbe címzett táviratokat, amennyiben az üzlet már zárva van, az esetleg ott lévő alkalmazottaknak, vagy a házmasternek kell kézbesíteni, illetve ha levélszekrénye van, abba kell elhelyezni, de egyuttal az üzlethelyiség ajtajára a kézbesítést jelentő értesítést fel kell ragasztani. Ha azonban nincsen aki átvegye a táviratot és a címzettnek nincsen levélszekrénye sem, értesítést kell hátrahagyni és a kézbesítést másnap megkísérleni.

— **Szervezkednek az ügyvédek.** *Szeged*-ről írják: Régóta hallatszik már, hogy az ügyvédek elégedetlenek helyzetükkel. Sokan vannak; főként pedig azokat a tiszteletdíjakat keveslik, amelyeket a bíróság részükre megállapít. Épp azért április 13-án, hétfőn délután a szegedi ügyvédi kamara nagytérmen szervezkedő-gyűlést tartanak. Körvonalazni akarják helyzetüket és igényeiket a felekkel és kártársakkal, továbbá a bírósággal szemben. A kiküldött tizes bizottság meg fogja tenni előterjesztéseit, a vita és határozat azok alapján fog megtörténni.

— **Változások a vasúti menetrendben.** A máv. menetrendjében május 1-sejével több változás lesz. A gyors utazást kedvelők közönségére nézve egyik újítás, mely szerint a gyors vonatok menettartamát minden vonalon felőrával meghosszabbították, különösen eleinte kellemetlen lesz. A forgalom zavartalan lebonyolítása tette ez újítást szükségessé. A Horvátországgal és Boszniával való összeköttetés javítását célozza azon újítás, hogy *Szeged*—*Rókus*—*Szabadka*—*Dálja*—*Bród* között egy új, közvetlen vonatösszeköttetést létesítettek.

— **Bács-Bodrog-vármegyei házipar-kiállítás Zomborban.** Május hó 10-én nyílik meg Zomborban, a vármegye székházában, a *Bács-Bodrog* vármegyei házipar-kiállítás. A rendezőség, *Fernbach* Károlyné elnökkel az élén, mindent elkövet, hogy a kiállítás mentül szerényebben sikerüljön. A háziparal kereset-szerűleg foglalkozók részére nagy pénzzutalmak vannak kiűzve. A műkedvelők plaketet vagy díszoklevelet nyerhetnek, amelyeknek tervezésére az orsz. iparművészeti iskola, illetve a rajztanárképző intézet növendékei között hirdettet pályázatot a rendező bizottság. A kiállítást hirdető falragaszt *Juhász Árpád* tervezte. Az érdeklődőknek a titkárs. (*Krupp* Vilmos, felső keresk. isk. tanár, Zombor) szívesen szolgál felvilágosítással.

— **Tatárjárás zongorával.** Szombaton adták először Miskolcon a *Tatárjárás* operettet nagy siker mellett és vasárnap délután már a katonai parancsnokság arról értesítette a miskolci színház igazgatóját, Palágyi Lajost, hogy a darab további előadásához nem engedélyezi a katonazenét, mert a darab egyes részeiben a katonaság kigunyóását és egye-lem kissebbitését látja. A vasárnap esti előadást katonazené nélkül, zongoraszó mellett tartot-ták meg.

Szocialisták, reakciók és liberálisok.

— **A szociáldemokraták évi jelentése.** —

A szociáldemokrata párt a husvétii pártkongresszus előtti szokásos évi jelentését most küldötte szét. Igen érdekes olvasmány ez az évi jelentés mindenekelőtt azért, mert abban szám adatok tesznek tanubizonyoságot arról, hogy a szociáldemokrácia, az igaz, rangbeli és felekezeti különbséget nem ismerő jogegyenlőség és testvériség Magyarországon hatalmasan terjeszkedik, másrészt pedig azért, mert lehetetlen a legnagyobbfokú elismerés nélkül nézni azt a hata-mas, eredményes nagy agitációs munkát, amit a párt vezetősége végzett a szociális eszmék terjesztésében, szervezésében, mozgalomszínjében, sajtóban egyaránt. El kell ismernie mindenkinek, hogy a pártvezetőség a szociáldemokrácia megerősítése körül olyan munkát végzett, amelyet bátran vehet mintául minden olyan szervezet, vagy testület, amely agitációs eszközökkel akar terjeszkedni. Bennünk különösen kell, hogy érdekeljen ez az évi munka, mert hiszen, mi minden alkalommal hangsúlyozva ajánlottuk a liberálisok figyelmébe a lelkes, minden irányban kiterjeszkedő agitációs munkát s kijelentettük, hogy ilyen munkát ma Magyarországon csak a klerikalizmus és szocializmus végez.

A klerikalizmus munkáját már jól ismerjük. Tudjuk, hogy mit követ el a sajtója érdekében, hogyan szervezkedik a Népszövségben, amelynek máris 60.000 tagja van, láttuk mennyire át tudja itatni a társadalom minden rétegét a felekezeti egyetértést megbolygató eszméivel s konstatálhatjuk, hogy ő is igen eredményes és irigylendő munkát végzett és végez.

A szocializmus munkája ezzel szemben szintén megállja a versenyt. A pártvezetőség figyelmét egyetlen olyan esemény nem kerülte el, amely a szocializmus és a szocializmus érdekei ellen irányult, s hatalmas szervezete révén lehetővé vált neki egy és ugyanazon ügy érdekében az ország különböző részein tiltakozó gyűléseket tartani. A párt így az elmúlt évben tartott körülbelül 820 népgyűlést, 1300 értekezletet és 650 ismeretterjesztő és a párt érdekeit szolgáló felolvasást. Körülbelül 2000 re tehetjük számát a különféle előadásoknak, pártgyűléseknek stb., — úgy, hogy bátran mondhatjuk, hogy a pártvezetőség az ország területén naponta átlag 25 gyűlést, összejövetelt vagy egyebet rendezett, amelyen tagjait mindenkor a szocialis eszmében erősítette. Ilyen munka után természetes elmrádhatalan a legszebb eredmény. De ezzel nem me-riült ki a pártvezetőség mozgalma. Az agitációt nemcsak gyűléseken, hanem és különösen a sajtó útján folytatták. Impozáns a jelentésnek az a része, mely a pártsajtóval foglalkozik. A pártnak van jelenleg a naponként megjelenő Népszávan kívül:

- 1 havonként 2-szer megjelenő tudományos lapja.
- 2 havonként egyszer megjelenő oláh lapja.
- 1 hetenként kétszer megjelenő német lapja.
- 3 hetenként egyszer megjelenő német lapja.
- 1 hetenként egyszer megjelenő szerb lapja.
- 3 hetenként egyszer megjelenő vidéki lapja, azaz 14 különféle sajtó organuma. Rópiratot a párt az elmúlt évben 1572.000 példányban adott ki; sajtólapjainak példányszáma pedig 1905-ben 82.400, 1906-ban pedig 145.900-ra emelkedett! Ez mutatja leginkább, hogy a minden irányban kiterjedő agitáció egy év alatt

milyen nagy mértékben megszaporította a szociáldemokraták pártját.

Az elmondottakból minden hosszabb kommentár nélkül mindenké megéri, hogy tudatos, becsülettel, fáradságot nem kímélő munkával győnyörű eredményeket lehet elérni. Most nem mondhatjuk senki azt, amit akkor szoktak felhozni, ha a klerikalizmus terjeszkedését emlegetjük, hogy: könnyű a klerikalizmusnak, mert az gazdag és mindenre van pénze. Ime a szociáldemokrácia háta mögött nem állanak milliókat érő birtokok, durgaszad püspökök s mégis erdeményesül dolgozik. Kitént tehát, hogy az agitációk, a terjeszkedések sikere nagyrészt nem a pénzen múlik. Csupán azon múlik ez, hogy a vezetőség mennyire van áthatva azon eszmék terjesztésének szükségességétől, amelyek propagandái akar. Kitént, hogy becsülettel vezetőség csodákat tud művelni, ha dolgozik, s ha semmikepén nem lesz az ügy árulója. Ilyen vezetőséggel lehet csak dolgozni!

Persze ott, ahol a vezetőség csak a maga helyzetének előnyösebb tételét akarja kirevolverezni a háta mögött álló tömegekkel, ahol személyes érdekek, apró üzletek, gyáva-ság, a reakció előtti meghunyászkodás, állandó telenkedés irányítja a vezetőket, ott az ilyen eredményeket csak irigyelni, de nem elérni lehet. S ott legfeljebb csak olyan minuszeredményeket lehet felmutatni, mint amelyet a mai liberálisok ér el.

Segédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

7854—72/1908. kig. közgy. szám.

Hirdetmény.

A belvárosi kereskedő és iparostanonciskola, valamint az alsóvárosi iparostanonc iskola helyiségeibe a letétpénztárból folyveendő és a házi-pénztár által 1909. évtől kezdve három év alatt egyenlő részletekben visszatérítendő 1815 kor. 39 fillér ideiglenes kölcsön terhére légszeszeszetek bevezetése és szerelése elrendelése tárgyában közérdekű határozat hozott.

Mely határozat az 1886. évi XXI. t. c. 5 § a, c, és d. pontja, valamint 7 § a értelmében azzal hirdették meg, hogy ellene a meghirdetéstől számított 15 nap alatt e város polgármestere útján a m. kir. Belügyminiszter urhoz fellebbezés nyújtható be.

Baja város törvényhatósági bizottságának 1908. március hó 31-én tartott közgyűléséből.

Dr. Hegedűs Aladár

kir. tanácsos,
polgármester.

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. vállalkozóknak és építető közönségnek b. tudomására hozni, hogy a **posványosi dűlőben**, öv. Spitzer Simonné és Tsa téglagyára közvetlen tőzomszedságában elfekvő saját földterületemen eladás céljaira

jóminőségű vályogot

fogok előállítani, melyet jutányos árban árusítok. — Előzetes, szives megrendeléseket már most elfogadok.

Tisztelettel

Vujkovitsné Jávör Ilona

II. Szent. László-utca 30. szám.

7862—61/1908 kig. közgy. szám.

Hirdetmény.

Az 1906. év végéről a közúti pénztárnál fennmaradt pénztári maradvány terhére hitel-átruházás mellett 1.000 korona költség korlá-tán belül egy közúti hengernek beszerzése elrendeltetett.

Mely közérdekű határozat az 1890. évi I. t. c. III. fejezet 22 §-a 6-ik bekezdése és illetve az 1886. évi XXI. t. c. 5 §-a d. pontja értelmében azzal hirdették meg, hogy ellene a meghirdetéstől számított 15 nap alatt e város polgármestere útján a Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter Urhoz fellebbezés nyújtható be.

Baja város törvényhatósági bizottságának 1908. évi március hó 31-én tartott közgyűléséből.

Dr. Hegedűs Aladár

kir. tanácsos,
polgármester.

7861—91/1908. kig. közgy. szám.

Hirdetmény.

A Bírány vendéglő épületnél szükséges helyreálítási munkálatoknak a városi letétpénztárból felveendő és a házi-pénztár által 1909 és 1910-ik évben két egyenlő részletben visszatérítendő ideiglenes kölcsön terhére elrendelése tárgyában közérdekű határozat hozott.

Mely határozat az 1886. évi XXI. t. c. 5 §-a c. és d. pontja, valamint 7 § a értelmében azzal hirdették meg, hogy ellene a meghirdetéstől számított 15 nap alatt e város polgármestere útján a m. kir. Belügyminiszter Urhoz fellebbezés nyújtható be.

Baja thif. város törvényhatósági bizottságának, 1908. évi március hó 31-én tartott rendes közgyűléséből.

Dr. Hegedűs Aladár.

kir. tanácsos,
polgármester.

7765/1908. kig. szám.

Hirdetmény.

A földmívelésügyi m. kir. Miniszter urnak folyó évi március hó 16-án kelt 21049/IX. A—2. számú körrendeletét folytán közhírre tették, hogy a gondóllói állami méhészeti gazdaságban az 1908-ik évfolyamán hat időszaki tanfolyam fog tartatni a következő bosztás mellett: május hó 4—24 földmives kiszagák, június hó 1—14 erdőőrök, június 16—28 lelkészek, július hó 3—22 és július hó 25-től augusztus 15-ig néptanítók, végre augusztus 18—31-ig nők számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismeretét elsajátítsák, valamint, hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják, s a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16 vonalszakaszai között levő valamely állomásról jönnek, a személy és vegyesvonatok III-ik kocsiosztályában érvényes félúti menetjegyváltásra jogosító igazolványt küldetik, melynek ára a visszautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való elutazáskor fog megtéríteni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggyel ellátott folyamodványaikat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik a m. kir. Földmívelésügyi Miniszterhez címezve, fölöttes hatóságuk útján a földmivesek és más foglalkozásuk pedig községük előjáróságának ajánlásával ellátva az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyújtsák be.

Baja, 1908. április 4-én tartott tanácsülésből.

polgármester h.

Erdélyi főjegyző.

65/1008 eln. szám.

Hirdetmény.

Az esküdtbírósról szóló 1897. évi XXXIII. törvény cikkét tekintve, valamint ennek életbe lépése és végrehajtása tárgyában Fiaodt 3300/1908. számú belügyminiszteri és igazságügyi miniszteri rendelet alapján az esküdtköpés férfiak 1908. évi alaplajstrom (névjegyzéke) hivatalból összeállítandó lévén, ennek elkészítésére kiküldött öszi bizottság közhírré teszi, hogy Baja város területén lakó minden férfi, aki magyar honos, a folyó évben legalább a 26. ik életévét betöltötte, a magyar nyelvet érti, azon irni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, amennyiben pedig az időleges adómentességet élvez, 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy adózásra való teljesség nélkül közti-zsviselel, lelkész, a magyar tudományos akadémiája tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdász, gyógyszerész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá aki a felő művészetet vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül aki a középisk. záróvizsgát letette, a folyó év május hó 18., 19., 21., 22. napjainak bármelyikén mindenkor délután 3 órától 5 óráig a városi székház második számú tanács-termeben az alaplajstromba való felvételt végezt az öszi bizottság előtt személyesen vagy meghatalmazott által is megjelentetik.

Egyben ezuton is felhívtnak mindazok, akik az öszi lapokat megkapták, hogy azokat lehető legpontosabban és a kézbesítéstől számított 3 napon belül kitölteni és a lapok összeszedése végett jelentkező hivatalos közegnek átadni polgári kötelességüknek tartssák.

Baja, 1908. április hó 6-án.

Dr. Hegedűs Aladár

kir. tanácsos,
polgármester,

mint az öszi bizottság elnöke.

Premier-kerékpárok még mindig felülmulhatatlanok!

Legversenyképesebb világcég.

Évente több mint 110.000 kerékpárt állít elő.

Kizárólag Lázár Sámuelnál kaphatók Baján.

Katalógus ingyen és bérmentve.

A m. kir. államvasutak
MENETRENDJE.

Érvényes 1907. október hó 1-től.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 722 órákor és délután 115 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 225 és 651 órákor és délután 351 órákor

Ujvidékről Zomborba reggel 230 és 751 órákor és délután 130 órákor.

Zomborból Bajára reggel 645 órákor, délután 1257 és 423 órákor.

Ujvidékről Títelekre reggel 637 és délután 510 órákor.

Títelekről Ujvidékre reggel 332 és délután 1 órákor.

Hegyes — Feketehegyről Palánkára reggel 659 délután 303 és 747 órákor.

Palánkáról Hegyes — Feketehegyre reggel 3, 818 és délután 235 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 440 és délután 132 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 410 és délután 119 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 1025, délután 202, 650 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 440, 835 (gyors) 1130, 356 és délután 851 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 450, 1030, délután 147 és 705 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 717, 1040 délután 412 és 752 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 450 945 és délután 425 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 417, 915 és délután 5 órákor.

Budapestről Bajára reggel 7 (gyors) 715 és délután 155, 320 (gyors) 10.1* órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 1.05, 951 (gyors) 152, 637 (gyors) és 1150 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 350, délután 1205 és 6 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 351, déli 12 és délután 810 órákor.

Bácsalmásról Regőcére reggel 616 délután 3 és 812 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 335, 949 és délután 556 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5, 1030 délután 127, 415 és 648 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 430, 756 (gyors) 1042, d. u. 429 (gyors) 746 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6 és 944 órákor, délután 147, 655, 910, 1105 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 305, 748 és 1130, délután 455, 630, 310, 815 órákor.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment, Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller
pótleka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényű, oszdnál és meghűlésknél, bedörzsölés-közpön használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beviszláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyet és a Richter cégjegyzéssel ellátott dohabza van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K140 és K2,—és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható, — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerára az „Arany oroslánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétkölés.

! FIGYELEM !

Aki jöminőségű

FESTÉKET

akar vásárolni az menjen

Wagenblatt és Kenerári

jó hírnevű testékkereskedésébe, hol mindennemű sajkákészítésű

O LA J F E S T É K E T

minden színben kaphat. — Továbbá Linoleum és Borostyán padló lakkot 4 színben. Butorlakot, Emeilakot 30 színben stb. azonkívül építési anyagokat, ugm. Beocsini Román és Portland cement, Gyys, Elszigetelő és Kátrány lemez, Kátrány Carbolineum stb. a legolcsóbb verseny árúkbán.

Házi asszonyok

szobadiszze az a kályha, mely a »Merkur« kályha fényvel van mázolja.

Ára 50 fillér

»Merkur« aranyozó; lámpák, szobrok, képrámák és minden díszek ezüst és aranyozására.

Ára 50 fill.

! FIGYELEM !

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —30, —60 l.— és 2.— koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

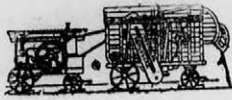
csakis poloskák ellen üvegekben —40, —80, 120, 260 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer és festékkereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

Kapható Baján: ifj. Cserba György, Rosenfeld Albert, Stampfl Jenő, Fischer Pál, Fischhof Samu, Grünhut Miksa és Drescher Gyula kereskedésében.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja az cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomóbiáit, melyek V., Váci-ut 30 sz. alatti gyárában lármakor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás
kifogástalan
üzemérről!

Üzemzavarok kizárva!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

Árjegyzék ingyen!

200 drb elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Bámulatos egyszerű szerkezet!

13-14 éves fiú is kezelheti!!!

Olcso árak részletfizetésre!

Egy teljesen újonnan készült

szatócs-üzlet berendezés,

a bent levő árukkal együtt jutányos áron eladó. Erzsébet királyné-utca 91.

Csinos kivitelű

n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrocarbonatos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítetik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégnél **Baja.**

Ugyiszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árákon kaphatók. **Telefo 81. sz.**

A Kristály ásványvíz árai: 1/2 liter 34 fill. 1 liter 44 fill. 1 1/2 liter 54 fill.
Üresüvegek visszavételnek: 1/2 literes 12 fillér, 1 literes 16 fillér, 1 1/2 literes 20 fillérért.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkivállításon

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
dizsművek-, ifjúsági iratok, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek-, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy választé-
kban a legjutányosabb
árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hirlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadottnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel létszerűen állít elő
műveket, folyóiratokat, bál- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapírokat, levélbori-
tékokat, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegyzé-
keket, falragaszokat, stb.
fekete és színes nyomással.
Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyháznyomtatványokból

Bármilyen könyvnyom-
dai munkák a legolcsóbb
áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá

képekretetek, (Passepartouts)
íróaljazatok, stb.

előállítására van berendezve.